

KOHEESIO JA SIDOSTEISUUS

Pääajatus: Hyvä kirjoitelma ei ole vain kieliopillisesti oikein. Sen on myös kuljettava niin loogisesti, että lukija ymmärtää heti, mitä väitetään, miksi väitetään ja miten ajatus etenee.

1. Mitä nämä käsitteet tarkoittavat?

Käsite	Selitys
Koheesio	Tekstin yhtenäisyys. Ajatukset liittyvät toisiinsa niin, että lukijan on helppo seurata kirjoittajan ajatusketjua alusta loppuun.
Sidosteisuus	Ne kielelliset keinot, joilla koheesio rakennetaan: linkkisanat, pronominit, avainsanojen toisto, kappalejako ja looginen eteneminen.

2. Miksi nämä asiat kannattaa osata?

- Yo-kirjoitelmassa tärkeintä on viestivyyys. Arvioijan on pystyttävä lukemaan tekstiä ilman töyssyjä.
- Selkeä teksti vaikuttaa kypsältä, hallitulta ja vakuuttavalta - usein paljon enemmän kuin pitkä mutta mutkainen virke.
- Koheesio säästää merkkitilaa: kun teksti menee suoraan asiaan, yksikään lause ei tunnu irralliselta.

3. Kolme sääntöä, jotka opiskelijan kannattaa muistaa

1. Yksi kappale = yksi pääajatus

Jokaisella kappaleella on oma tehtävä: väite, perustelu, esimerkki tai päätelmä.

2. Yksi lause = yksi selkeä tehtävä

Jos lause yrittää tehdä kaiken kerralla, lukija putoaa helposti kyydistä.

3. Jokainen uusi ajatus sidotaan edelliseen

Lukijan on nähtävä, miksi seuraava lause tulee juuri tähän kohtaan.

4. Ennen - jälkeen: näin sidosteisuus näkyy käytännössä

Esimerkki A: liian monta ajatusta samassa virkkeessä

ENNEN

Many people think that success means money and fame and this idea can be seen everywhere in society and young people may start believing it although there are many other ways to live a good life.

JÄLKEEN

Many people think that success means money and fame. This idea can be seen everywhere in society. As a result, young people may start believing that these are the only things that matter. However, there are many other ways to live a good life.

Esimerkki B: ajatukset eivät liity toisiinsa tarpeeksi näkyvästi

ENNEN

Technology is useful. It can also cause problems. People spend too much time online. Schools should react.

JÄLKEEN

Technology is useful in many ways. However, it can also cause problems. For example, many young people spend too much time online. Therefore, schools should react to this change.

5. Erityisesti nämä työkalut ovat tärkeitä

Linkkisanat

however, therefore, as a result, for example - näyttävät lukijalle ajatusten välisen suhteen.

Pronominit tarkasti

this, it, they toimivat vain silloin, kun viittaus on varmasti selvä.

Avainsanojen toisto

Samaa ydinsanaa saa käyttää useammin, jos se pitää tekstin kirkkaana.

Lyhyemmät virkkeet

Kaksi selkeää lausetta tekee usein vahvemman vaikutuksen kuin yksi raskas mammuttilause.

6. Nopea suunnittelukaava ennen kirjoittamista

- Mikä on pääväitteeni? Kirjoita se yhdellä selkeällä virkkeellä.
- Mitkä ovat kaksi tärkeintä perusteluani? Näistä syntyvät rungon kappaleet.
- Mikä esimerkki tukee kumpaakin perustelua? Esimerkki tekee tekstistä uskottavan.
- Miten lopetan? Lopun pitää tehdä päätelmä, ei vain loppua kesken.

Kysy jokaisen lauseen kohdalla: “Miksi tämä tulee juuri tähän?” Jos vastausta ei ole, lause on todennäköisesti väärässä paikassa tai turha.